

A cirkusz újjászületése

Az előadóművészetnek egy ágát megreformálni és annak új lehetőségeket nyitni hihetetlen felelősség. Ilyen lehetőség egy ember életében csak egyszer adódik, de kultúrtörténetileg is ritka, hogy egy művészeti ágak egy új központot építsenek. Az ezzel a művészeti ággal kapcsolatos gondolatok az emberek fejében is helyre kell tenni, hogy a Vidámpark mellől az opera, a balett és a Nemzeti Színház mellé sorakoztassuk fel. Tenni kell azért, hogy elhiggyék az emberek, a cirkusz önálló, magas színvonalú művészet. Új cirkuszművészeti központ építéséről álmodunk. Terveinket a szakma, a cirkuszművészeti szakemberek, a közönség és a kulturális kormányzat is támogatja.

Az elmúlt 20 évetem színházban töltöttem, a színházból hozott tudással, a színház eszközeivel tudom megreformálni a cirkusz világát. Eredetileg cirkusból indultam, és tízéves illuzionista tapasztalat után elvégeztem a színházi rendező szakot is, majd lehetőséget kaptam nagy színházi intézmények vezetésére. Az így szerzett tudást szeretném becsémpézni a cirkusz világába. Nem könnyű a helyzetem, amikor azt mondom itt a cirkuszban, hogy próbatáblát, próbarendet írunk ki, vagy, hogy az előadásához ügyelő kell, ezzel az „öreg cirkuszosok” nehezen tudtak mit kezdeni. Pedig erre akarjuk építeni a cirkusz megújítását. Csakis a generációkon keresztül örökölt, az emberi teljesítőképesség határtalanságában hívő, emberfeletti akarat tudta évszázadokon keresztül életben tartani, megőrizni a cirkuszművészetet. A múltunk tisztelete, elődeink érdemeinek megőrzése segíthet ahhoz, hogy újraértelmezzük korunkhoz illően a cirkuszművészet csodáját.

Meg kell újítani ezt a művészeti ágat, mert egyes hagyományos cirkuszok elveszítik a publikum érdeklődését. Kialakult egy modern, kortárs cirkuszművészet, alternatív helyeken olyan előadásokat tartanak, amelyek történeteket mondanak el, gondolatokat ébresztenek a cirkuszi produkciók segítségével. A klasszikus cirkusznak is tanulni kell tőlük, hiszen ők is tanultak a cirkuszművészekről. Eltanulták a trükköket, a mutatványokat, a hagyományos cirkusz pedig vegye át azt a gondolatot, hogy üzenetet is közvetíthet a cirkuszi előadás. A társadalom számára hasznos művészeti ággként szeretnénk működni, nem csak szórakoztató intézményként.

A következő három év alatt, amíg még a régi épületben működünk, tudatosan kipróbálunk többféle technológiát és technikát, amit az új cirkuszba be szeretnénk építeni. Nemcsak előadáshelyszínt, porondot és nézőteret

szeretnénk az épületbe, hanem olyan közösségi tereket is, ahol az előadások után, a történetekhez kapcsolódva tovább lehet értelmezni az élményt a nézőkkel. A színház nézésére vagy a komolyzene hallgatására is tanítani kell az embereket. Nem velünk született tulajdonság, hogy Shakespeare-t vagy Bartókot értjük, élvezzük. Meg kell tanítani a mi közönségünket is arra, hogy a cirkuszművészet nem csupán látvány. Úgy kell a cirkuszi előadás dramaturgiáját felépíteni, hogy az egyes produkciók egységes tartalmat is sugározzanak. Úgy kell ehhez a technikát megválasztani, hogy ezt a lehető legjobban tudja közvetíteni.

Nagy gondja a jelenlegi cirkuszi épületnek a belmagasság és a színpadtechnikai eszközök hiánya. Az új épületnek feltétlenül magasabbnak kell lennie, helyet biztosítva ezzel süllyesztő és felső színpadi gépezetnek, korszerű színpad-, hang- és fénytechnikával.

A legkorszerűbb világítási eszközökre van szükség, azok elhelyezését úgy kell megoldani, hogy se a művészek, se a nézők szemébe ne világítsanak. A fényfestést, vetítést mi is szeretnénk alkalmazni. A jeleneteket felveszünk és szuperközeliben visszalassítva kivetítjük, hogy a produkciók apró részletei láthatók legyenek a közönség számára, az üzenet, a katarzis erősítésének érdekében. Ezek az eszközök olyan megújító szeleitei a cirkuszművészetnek, amellyel elsőként foglalkozunk Európában. A legkorszerűbb technikai berendezésekhez képzett szakembergárda is kell.

A cirkuszművészetnek is nagy szüksége van a háttérszakmák oktatására. A Baross Imre Artistaképző Iskola szeptembertől elindítja a háttérszakmák képzését is. Itt porond- és színpadmestert, felsőgépész – olyat, aki kötni tud a kupolában –, azaz kupolamestert fogunk képezni. Tanítunk majd közönségforgalmi felügyelőt, aki a nézőkkel foglalkozik, és a nézőtérrel tud majd mindent.

A közép-európai országok kulturális vezetőivel tárgyalunk – az újonnan felépülő cirkuszunk mellé – közös cirkuszművészeti központ létrehozásáról, amely oktatási és kutatási központ, adatbázis lenne. Nemzetközi intézmény, amelyben vezető szerepet kap a cirkuszkultúrában Magyarország. Tesszük mindezt a cirkuszművészet fejlődésének, korszerűsítésének, színvonal-emelésének, népszerűsítésének érdekében.

FEKETE PÉTER
miniszteri biztos

Színpad IMPRESSZUM

Előadóművészetek technikája

XII. ÉVFOLYAM 3. SZÁM
2016. SEPTEMBER

A Magyar Színháztechnikai Szövetség szaklapja
HU ISSN 1786-6995

Megjelenik: negyedévente (március, június, szeptember, december hónap)
Kiadja: a Magyar Színháztechnikai Szövetség, 1011 Budapest, Corvin tér 8., www.msztsh.hu
Felelős kiadó: Szűcsborus János, az MSZTsz elnöke.
Főszerkesztő: Szabó-Jilek Iván
Telefon: (+36-1) 375-6566
szinpad@t-online.hu
Szerkesztőbizottság: Götz Béla, Götz Eszter, Kárpáti Imre, Kiss Péter, Rétfalvi János, Dr. Sirató Ildikó, Dr. Venczel Sándor, Wettstein Tibor
Szerkesztőség: Magyar Színháztechnikai Szövetség titkársága
1138 Budapest, Madarász Viktor utca 43. fszt.
Tel./fax: 329-0841

Korrekto: 33 Tallér Bt.
Tördelőszerkesztő: Lusztig Tibor
Mobil: 06-20-255-6160
E-mail: tiber.lusztig@gmail.com
Nyomdai munkák:
Print City Europe Zrt.

Terjesztés: előfizetéssel, színházi árusoknál.
A Szövetség tagjai ingyen kapják.
Ár: 945 Ft/példány

Előfizethető: a szerkesztőség címén vagy a www.msztsh.hu honlapról lévő megrendelőlapon.
2015. évi teljes évfolyam ára 3360 Ft.
A postaköltséget felszámítjuk.

Régebbi lapszámok – korlátozott számban – még kaphatók.
Kéziratokat, ábrákat, fotókat nem örnünk meg és nem küldünk vissza.
Szerkesztőségünk a hirdetések és PR-cikkek tartalmáért nem vállal felelősséget.

A közölt cikkek tartalma nem minden esetben tükrözi a szerkesztőség véleményét.

Lapunk kiadását támogatta az

